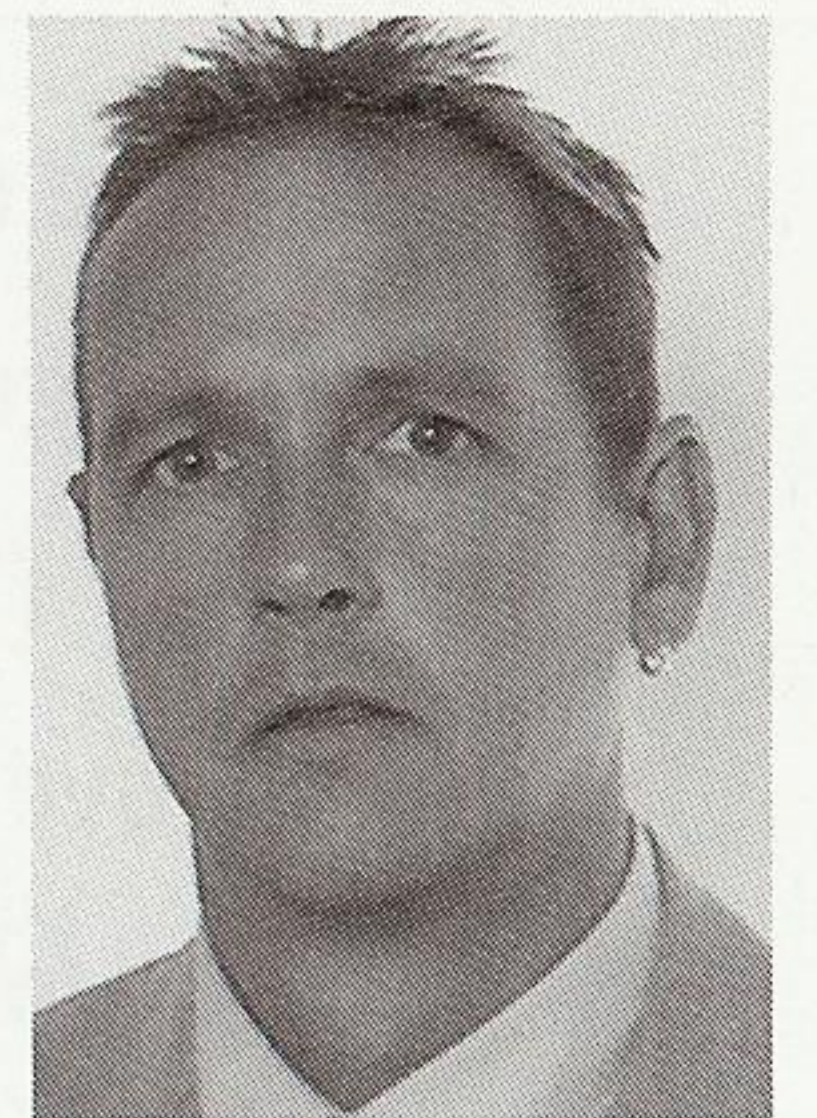

Op deze pagina kunnen lezers van *NieuwsTribune* reageren op marketingzaken die de afgelopen periode speelden, of op artikelen die in *NieuwsTribune* verschenen. Wilt u reageren? Dat kan via: nt.opmerkelijk@ebi.nl.

Deze week:

Theo-Willem van Leeuwen*

Coffeeshophouders aangeslagen voor vermelding hasj op prijslijst

Merklicentie of spookfactuur?

Regelmatig worden ze in het merkvak gesignaleerd, spookfacturen. Vaak gestuurd door vage buitenlandse bedrijven in het kader van de opname van merknamen in een of andere gids. Sinds kort is er een nieuwe variant gesignaleerd: facturen in verband met het vermeend gebruik van een product- c.q. merknaam. De eerste facturen zijn inmiddels gesignaleerd bij eigenaren van coffeeshops.

Sinds begin 2002 stuurt het Genotsmiddelen Licentie Bureau (GLB) facturen van bijna 1.500 euro aan eigenaren van coffeeshops in verband met het gebruik van de product- en merknaam Polm. De coffeeshophouders krijgen de factuur omdat zij Polm vermelden op hun prijslijsten. Het GLB stelt dat de coffeeshophouder 'rechten verschuldigd is wegens het gebruik van de naam en het product Polm voor geestverruimende middelen...'

Een check op internet maakt duidelijk dat het begrip Polm gebruikt wordt voor Marokkaanse hasj en dat vele handelaren dit aanbieden in de vorm van Super Polm en gewone Polm. De vraag van de coffeeshophouder, die ook niet dagelijks in zijn wetboek kijkt, is: 'Kan zo'n factuur zomaar, want Polm is toch gewoon de gebruikelijke naam voor Marokkaanse hasj? Ik heb alleen maar Polm met een prijs op mijn prijslijst staan. Is die factuur niet wat overdreven?'

Het GLB beroept zich in de brief bij de factuur op de Benelux Merkenwet. In augustus 2001 heeft het GLB inderdaad de naam Polm gedeponereerd bij het Benelux Merkenbureau voor onder andere geestverruimende middelen. De Benelux Merkenwet geeft de merkhouders in beginsel het recht op te treden tegen derden die zonder toestemming van de merkhouders het merk gebruiken.

Terecht of niet

Op het eerste gezicht lijken de facturen van het GLB dus terecht. Toch meen ik dat dit niet het geval is. Om een goed beeld te krijgen van het waarom zal ik de problematiek van twee kanten benaderen: Polm is de generieke naam voor Marokkaanse hasj óf Polm is wel degelijk een onderscheidende merknaam en mag een derde die zomaar gebruiken?

Als in het laatste geval de Benelux Merkenwet bescherming zou bieden aan de merkhouders, zou iedereen slapend rijk kunnen worden. Je registreert wat algemeen gebruikte productnamen en stuurt daarna iedereen die het product verkoopt een factuur. Dat is echter nooit de bedoeling geweest van de wetgever bij de toekenning van rechten aan merkhouders. Merknamen die uitsluitend bestaan uit generieke begrippen worden dan ook niet als merknaam ingeschreven. Deze begrippen moeten namelijk door iedereen vrij gebruikt kunnen worden en mogen niet gemonopoliseerd worden. Om die reden weigert het Benelux Merkenbureau normaal dergelijke merken.

Als Polm de gebruikelijke soortnaam is voor Marokkaanse hasj, dan kan de registratie er soms toch doorheen glippen door het simpele feit dat de bewuste jurist of ambtenaar niet weet dat het hier gaat om een soortnaam. Mocht de zaak echter bij de rechter komen (bijvoorbeeld omdat de coffeeshophouder de factuur niet betaalt), dan zal de rechter de fout van de inschrijving ongedaan maken en het merk om die reden laten doorhalen. Er is dus geen enkele reden om vooralsnog de factuur te betalen.

Onderscheidend vermogen

Tekens (zoals woorden) die onderscheidend vermogen hebben, kunnen als merk functioneren. Kan nu iedere merkhouders een rekening sturen omdat ergens in een winkel zijn merk wordt vermeld bij een artikel? Denk in dit kader aan de schappen in een supermarkt of bij de lokale groenteboer. Overal hangen kleine en grotere kaartjes met productinformatie zoals productnaam, merknaam en kosten per kilo, zodat de consument de producten met elkaar kan vergelijken. Als een handelaar voor iedere keer dat hij een product- of merknaam vermeldt, een rekening krijgt, kan de detailhandel beter de poorten sluiten want dan is er geen droog brood meer te verdienen.

De hoogste Europese rechters hebben daarom bepaald dat de merkhouders niet kan optreden tegen derden als die de merknaam gebruiken op een voor de handel gebruikelijke manier. Mocht Polm dus wel een merknaam zijn (als merknaam van een speciale fabrikant van Marokkaanse hasj), dan nog lijkt de factuur niet terecht. Het vermelden op een prijslijst van welke hasj een coffeeshophouder verkoopt, lijkt mij een prima voorbeeld van wat gebruikelijk is (of zou moeten zijn) in het vak. De consument moet namelijk toch ergens kunnen zien wat er te koop is en van wie de goederen afkomstig zijn.

Mijn advies aan de coffeeshophouders: of Polm nu een soortnaam of een merknaam is, betaal de factuur niet. Aan alle andere ondernemers: betaal nooit zomaar blindelings een factuur in verband met het gebruik van een product- of merknaam, ook al is die honderd keer geregistreerd.

* Theo-Willem van Leeuwen